

הפלוגה שחזרה מהחול

הם היו צעירים נלהבים
כבני 19 שהופתעו כמו
כולם בסיני במלחמת יום
הכיפורים * מבית הכנסת
ברפידיים הם יצאו על
נגמ"שי פלוגת החרמ"ש
מערבה, לסייע למעוזים
שבקו תעלת סואץ * 18
מהם נהרגו והם מונצחים
בין היתר במתחם בתי
הכנסת ("השטיבלך")
שבקטמון * החברים
ששרדו העלו על הכתב
חוויות וזיכרונות בספר
שמנציח את אלה שאינם *
ספר של חיילים על חיילים

חיילים נפצעו וכ-300 נפלו בשבי
בחזית התעלה וברמת הגולן. הספרים,
ממחקרים עבי כרס עם הערות שוליים
לרוב ועד ספרים אישיים הכוללים
חוויות, טראומות ועמודי זיכרון
לנופלים. את "פלוגה י' שבלב" אפשר
להגדיר כספר אישי מנקודת המבט של
כל חייל בפלוגה.

ולכל אחד מהם זווית משלו. כך זה
בפלוגה רגילה, ועל אחת כמה וכמה
בפלוגה י' מגדוד 79 (תחילה בחטיבה
401 שבפיקוד דן שומרון ומהלילה
הראשון בחטיבה 14 שבפיקוד אמנון

חיילי הפלוגה בסיני. שני משמאל – עפר דרורי

ועיטורים ועל למעלה מ-2,100 סיפורי
גבורה. בנוסף הוא כתב חמישה ספרים
בנושא גבורה, אחד מהם מבוסס על
חוויותיו וחוויות חבריו במלחמת יום
הכיפורים - "פלוגה י' בסופה".
"לאנשים רבים המושג 'מלחמת יום
הכיפורים' הוא מעין חור שחור, כי
מרבית אזרחי הארץ בשנת 2023 לא חוו
אותה ולעתים אף הוריהם לא השתתפו
בה. וכך נותרה המלחמה הקשה הזו,
לאזרחים רבים, עלומה. בנוסף לכך,
רבים מהלוחמים שהשתתפו בה אינם
מסוגלים לדבר עליה ומשאירים את
הזיכרונות ממנה נעולים במגירה
וירטואלית כלשהי", אומר עפר.
בימים אלה יצאה לאור מהדורה
מחודשת ומורחבת של ספרו, "פלוגה י'
שבלב", ובה תוספת על לוחמי הפלוגה,
50 שנה לאחר המלחמה הטראומתית,
ועל כמה מהם שבינתיים כבר הלכו
לעולמם בגיל צעיר יחסית. את הספר
הוא מקדיש בראש ובראשונה ל"חבריי
ששרדו, אבל נושאים בליבם ובגופם
את האירועים, לחבריי שנשארו שם
אבל לא עזבו מעולם את הלב".

פלוגה י'

בתקופה האחרונה יוצאים לאור
ספרים רבים על מלחמת יום הכיפורים,
זו שהפכה שם נרדף לשאננות, ליוהרה,
למחדל, לכ-2,700 הרוגים ולשבר
נוראי של בני משפחותיהם. כ-7,000

| אודי מיכלסון |

כפעם הבאה שאתם מגיעים למתחם
בתי הכנסת ("השטיבלך") שבקטמונים,
חפשו בחצר את שלט ההנצחה ל-18
לוחמים צעירים שנהרגו במלחמת
יום הכיפורים. ספק אם אחד מחי
הלוחמים המתים פקד את בית הכנסת
הייחודי, רק חלק מהנופלים היו שומרי
מצוות ובודדים גרו מירושלים. אז מדוע
הם מונצחים דווקא כאן?

היזום להקמת השלט הוא אחד
מחבריהם, עפר דרורי, ירושלמי
שמתפלל שם לעיתים, לוחם בעברו
בפלוגת החרמ"ש י' מגדוד השריון 79.
שלט ההנצחה עם שמות החללים הוקם
בתרומות החברים לפלוגה ובתרומות
מתפללים.

אין זאת היוזמה היחידה של עפר,
שאפשר להגדירו כמפעל של איש אחד.
הוא יליד ירושלים, למד בתיכון הדתי
"מעלה" בעיר, שירת כמ"פ חרמ"ש
וחי"ר בסדיר ואחר כך במילואים עד
תפקיד מג"ד. הוא השתחרר בדרגת
סגן, התקדם במילואים עד לדרגת סגן
אלוף ובהווה משרת במילואים כחוקר
בכיר באי"ן - המערך בצה"ל לאיתור
נעדרים. בשני העשורים האחרונים הוא
חוקר את נושא הצל"שים והעיטורים
של חיילי צה"ל ואנשי כוחות הביטחון
האחרים ומפרסם את ממצאי המחקר
באתר שהקים לשם כך - "אתר הגבורה",
בו מצוי מידע על יותר מ-3,200 צל"שים

המצרית השלישית ואחרים השתלבו ביחידה של חיל האוויר שעסקה בחילוץ פצועים וטייסים שמטוסייהם נפגעו. הפלוגה הוקמה מחדש על בסיס המ"פ וחייילים שהצטרפו אליה לאחר המלחמה ונלחמה בצד המערבי של התעלה עד לנסיגת כוחות צה"ל. מתוך 66 לוחמים שיצאו ממחנה הגדוד לכיוון התעלה נהרגו 18 ו-31 נפצעו.

עפר דורן

אחות לוחמים

לאחר עשרות שנים הוציא עפר דורני את המהדורה הראשונה בספר, "פלוגה" בסופה. הוא הצליח לאתר את כל הלוחמים, למעט אחד, בימים שהרשתות החברתיות היו בחיתוליהן ואיתור אנשים היה לא פשוט. מלאכת האיתור התבססה על דף מזהיב שמר עפר במשך 30 שנה, ועליו רשימה שמית של 90 חברי הפלוגה. הוא הכין את הרשימה בשנת 1974 לאחר המלחמה,

ככוח לוחם הפסיקה להתקיים. הפלוגה שנכנסה למהלך כיחידה מבצעית סדירה, מאומנת ומוכנה לכל משימה, הוטלה למערכה מול כוחות מצריים רבים וניהלה קרב חורמה כשחייליה משליכים נפשמ מנגד. רבים נפגעו, ואלה שלא המשיכו בלחימה גם ביום שלמחרת עד שהמסגרת התפוררה כתוצאה מהאבדות הכבדות. לאחר שלושה ימי לחימה

היא חדלה להתקיים. אבל כעוף החול לחמו חיילי הפלוגה כבודדים, מנותקים איש מרעהו וללא המפקדים האורגניים שלהם. הלוחמים הנותרים ציוותו את עצמם לכוחות אחרים בגזרה והמשיכו להילחם במסגרות אחרות. הם הצטרפו לכוחות אחרים בגזרה המרכזית בקרבות על פתיחת ציר "עכביש" ובכיבוש ראש הגשר בתעלת סואץ. לוחמים אחרים מהפלוגה נדרו לגזרה הדרומית והשתתפו במצור על הארמיה

(רשף), שקורותיה במהלך המלחמה כוללים מעבר של לוחמים ונגמ"שים מיחידה ליחידה וניתוק מהגדוד המקורי, עד כי היו כאלה שחשבו שהפלוגה נמחקה ואנשיה נכחדו כולם. ולהלן תקציר הלוחמה: פלוגה "י" מנתה בתחילת המלחמה בחזית סיני 90 לוחמים. ביום ראשון שלאחר יום הכיפורים - י"א בתשרי תשל"ד 7.10.73, הפלוגה הייתה מיועדת לרדת לקו התעלה יחד עם הגדוד לתעסוקה שגרתית של שלושה חודשים. כשבוע לפני המלחמה, כהכנה לירידה לקו, סופחו 14 מהלוחמים לגדוד 195 ברפידים. בשבת בצהריים, יום הכיפורים, פרצה המלחמה והפלוגה עלתה לקו התעלה ככוח עצמאי, ללא הגדוד, כאשר משימתה היא תגבור מעוזי הקו - "כתובה", "מילאנו ב" ו"מפרקת". בדרכה לקו התעלה, לעיתים כאשר הלוחמים רואים את קו המים, נתקלה הפלוגה בסדרה של מארבים מצריים. שלוש המחלקות שבפלוגה התפצלו לכוחות נפרדים בלחימה קשה, מול כוחות עדיפים ובהפתעה מוחלטת. משימת הפלוגה לחבור למעוזים לא צלחה והפלוגה

אידיאל טורס
Ideal Tours

יציאות קבוצתיות מידי שבוע החל מחודש דצמבר

סקי כשר

**באתר הסקי הגדול ביותר באירופה
הרי הדולומיטים - צפון איטליה**

הותיקים והמובילים בסקי לציבור הדתי

קנזיי- סלה רונדה
1550-3300 מ'

- מלון מפואר *4 בלב אתר הסקי הגדול באירופה.
- בריכת שחייה מקורה ומחוממת.
- מטבח גורמה בכשרות מהדרין של הרב רבינוביץ'.
- חבילות הכוללות טיסות, העברות, בית מלון ל-7 לילות וסקי פס.

סקי כשר בחנוכה

באתר הסקי המוביל

Madonna Di Camiglio - Pinzolo
Hotel Olimpic Royal
4***DUX

כ"ז כסלו - ה' טבת תשפ"ד | 10-17.12.23

- מלון 4 כוכבים מפואר ממוקם
- בריכת שחייה מחוממת ומקורה, סאונה וחדר כושר
- מטבח גורמה ברמה אירופאית ובשפע ישראלי
- כשרות גלאט מהדרין
- בית כנסת מפואר וספר תורה במקום
- פעילויות חברתיות לילדים ונוער
- בייבי קלאב לפעוטות
- טיסות ישירות לברגמו

הדרכת סקי עם טובי המדריכים

הדקלת נרות חגיגת מידי ערב

www.ideal tours.co.il | goski@ideal tours.co.il | 02-5000821 | 054-4602044

לקראת התפזרות הפלוגה לקורס מ"כים, ברשימה היו שמות פרטיים, שמות משפחה וכתובות מגורים. הכתובות כבר לא היו רלוונטיות לאחר השנים שחלפו וחלק מהחברים שינו שמות משפחה. עפר הצליח בעבודת נמלים ועם הרבה עזרה מידידיו לפלוגה לאתר בארץ ובכמה יבשות את כל חיילי הפלוגה, למעט אחד - ויקטור בן ארי, עד שלבסוף - לאחר 7 שנות חיפושים ו-38 שנים של חוסר ודאות הלוחם הנפקד נמצא בארה"ב, לאחר שבמקרה איתר עפר סרטון של "הנעדר" מפגין בברוקלין נגד בניית מסגד.

מה כל כך מיוחד בסיפורה של פלוגת חרמ"ש סדירה, חיילים כבני 19 שנלחמו לפני 50 שנה לצד עשרות ומאות פלוגות אחרות של חיילי שריון והי"ר בסדיר ובמילואים?

עפר משיב: "יש עניין בספר המביא את אחוות הלוחמים בצורה הפשוטה ביותר, בגובה החול של סיני. יש עניין

בסיפורו האישי של כל אחד מחברי הפלוגה גם לאחר שהיא התפרקה בעקבות האבדות הכבדות שספגה".

ואכן, עפר שמע מכל אחד את סיפורו והעלה את כולם על הכתב. כך ידע כל אחד מה עבר על חבריו בימי המלחמה, היכן היה, מה עשה, מתי נפגע הנגמ"ש שלו ובאיזה קרב נהרגו חבריו.

וכך סיפר אחד מהם בזיכרונותיו: "בדרך לתעלה התקבלה הוראה במכשיר הקשר לירות עם כל הכלים לצד ימין. בצד ימין של הכביש שכבו חיילים וירו לעברנו ממטרים ספורים. אני ידעתי שעד התעלה יש קילומטרים רבים ולא העליתי בדעתי שאלה חיילים מצרים. אמרתי למפקד הנגמ"ש כי חיילי צה"ל יורים עלינו, והוא אמר לי 'אש! אש!' והתחיל לזרוק רימוני עשן".

לוחם אחר תיאר: "הספקנו לבצע ירי יעיל של מקלעים וטנקים במשך כשבע דקות והיינו בתחושה טובה שאנחנו מתחילים לשנות את המצב. ואז רעדה האדמה: עשרות פגזי ארטילריה נחתו על העמדות שלנו", בעדות נוספת

נכתב: "אנחנו מבינים שזה עסק מזופת המלחמה הזאת. זה כבר לא מה שסיפרו. זה החושך, ופתאום פצועים והרוגים", ותיאור נוסף שחושף את רגעי האימה: "בשטח שבו נלחמו טנקים נחתה הפגזת מרגמות כבדה. הפחד היה זוועתי. עשינו במכנסיים".

האלוף במילואים ג'קי אבן, שבמלחמת יום הכיפורים היה סגנו של האלוף אריאל שרון באוגדת הצליחה 143 ופיקד על ראש גשר הצליחה, כתב על הספר: "זהו ספר שיישאר אצל המשפחות לדורות ויעבור מהורים לילדים שימשיכו לעיין בו ולקרוא אותו. מדובר בספר שנלקח מתוך המלחמה הכי רצינית שהייתה לעם ישראל. ספר של החברה הישראלית. לא ספר של גנרלים, אלא ספר של חיילים על חיילים. פלוגה שהתפצלה, שהיה לכל אחד מהחיילים צידוק להיעלם באיזה תאג"ד או במקום אחר, 300 קילומטר מהבית, אבל החיילים בחרו לחזור לחזית ולהילחם. זוהי נקודה ערכית של החברה הישראלית במיטבה, קשר רציף לעבר ולדורות הבאים".

מלחמה בשחור לבן

כל מי שנולד ולו מספר שנים קטן אחרי מלחמה כלשהי, מבחינתו היא היסטוריה עתיקה. כך גם מלחמת השחרור לחיילים בסדיר במלחמת יום הכיפורים, שנולדו כחמש שנים אחריה. זה מה שעבר במחשבתו של עפר לפני מספר שנים. "ראיתי בטלוויזיה סרטון על מלחמת יום הכיפורים והרגשתי

אמרתי לעצמי: 'הנה, גם מלחמת יום הכיפורים הפכה אצלי למלחמת השחרור. מעניינת, אבל ללא שום חיבור אישי או רגשי'

הנגמ"ש הפגוע של עפר. צילום: מיכה ברעם

מפגש לוחמי הפלוגה שנערך בשנת 2019

"פלוגה י' שבלב", המהדורה החדשה

אלה שאינם, וכהוקרה לאלה שיצאו למלחמה כצעירים תמימים ונלהבים ולאחר שלושה שבועות בין חיים למוות הם התבגרו בעשרות שנים. פרטים נוספים על הספר "פלוגה י' שבלב" ואפשרות רכישה - ב"אתר הגבורה/ספרים".

הוא דפק על הדלת, האם פתחה, ובטרם הספיק לומר מילה היא אמרה לו: "חיכיתי לכם 30 שנה".

והייתה גם הפתעה מרגשת: "לפני כחצי שנה, לקראת יום הזיכרון לחללי צה"ל, קיבלתי מייל מאדם שאני לא מכיר. הוא סיפר לי שהוא נמצא בקבוצת תמיכה של אחים שכולים מהמלחמה ובמפגש האחרון של הקבוצה סיפרה אחת הנשים שהיא אחות שכולה ושאינן לה מושג כיצד נפל אחיה. בירור קצר הבהיר לי כי אותה אחות הייתה בת שש כשאחיה נהרג והמידע שקיבלה התפוגג במשך הזמן. למחרת העברתי לה את כל המידע על נפילת אחיה, כולל ראיון וידאו עם מפקד הפלוגה שמשחזר את הקרב שבו נלחם אחיה עד שנפל. חיילים מהפלוגה יצרו איתה קשר וסיפקו מענה לשאלותיה ובתוך ימים היא הפכה לדמות שותפה בקבוצת הוואטסאפ הפלוגתית, כאילו הייתה איתנו מימים ימימה".

עתה, לקראת שנת ה-50 לפרוץ המלחמה יצאה המהדורה השלישית של הספר, לשימור הזיכרון של

שהמלחמה שייכת מבחינתי לעבר. זה היה סרט שחור לבן דהוי שמתאר לכאורה אירועים שלא קשורים אליי, אף שצולם בסיני בחזית הדרום. אמרתי לעצמי: 'הנה, גם מלחמת יום הכיפורים הפכה אצלי למלחמת השחרור. מעניינת, אבל ללא שום חיבור אישי או רגשי'. כתבתי הרהורים על שימור הזיכרון במאמר שהתפרסם ב-ynet בערב יום הכיפורים 2018. בעקבות זאת פנו אליי מספר אנשים שאיני מכיר וביקשו עותק מהספר. כל העותקים שהיו לי אזלו והחלטתי להוציא מהדורה שנייה ובה לסגור מעגל ולברר עם חברי הפלוגה היכן אנו עומדים היום ביחס המלחמה ההיא? האם המלחמה נשארה 'צבעונית', חיה ומשפיעה או הפכה לתמונה ב'שחור לבן'".

וכך יצאה לאור המהדורה השנייה. כשהספר יצא לראשונה היה חשוב לדרורי למסור אישית עותק לכל בן משפחה שכולה בידי אחד מחברי הפלוגה, בשאיפה שזה יהיה חבר לפלוגה שהכיר את סיפור הנפילה של הבן. אחת המשפחות השכולות התגוררה בבאר שבע ואחד מחברי הפלוגה התנדב למסור לה את הספר.

כרטיסים באתר התזמורת הסימפונית ירושלים טל: 1700-70-4000